

บทคัดย่อ

โครงการย่อยการศึกษาศักยภาพของการจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21

รหัสโครงการ : TRP6140515

คณะผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร, ดร.สุนันtha เหมทานนท์

E-mail Address : somkao.r@psu.ac.th, sununtha.h@psu.ac.th ; sunantha.h@gmail.com

ระยะเวลาโครงการ: 1 ปี

โครงการการศึกษาศักยภาพของการจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์การศึกษาคือ (1) ศึกษาตัวแบบการจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาในระดับสากล (2) ศึกษาต้นแบบความสำเร็จของการจัดการวิทยาลัยอาชีวศึกษาไทยในระดับสากล และ (3) วิเคราะห์ความสามารถในการปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาลัยอาชีวศึกษาไทย วิธีการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือกลุ่มผู้บริหารของสถาบันการอาชีวศึกษา/การอาชีวศึกษาเกษตร จำนวน 23 สถาบัน โดยเลือกตัวอย่างจำนวน 20 สถาบัน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ รูปแบบของการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และการวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎีที่ได้จากเอกสารและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และทำการตรวจสอบตามขั้นตอนต่างๆ ของ Thematic Analysis

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 ตัวแบบการจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาระดับสากล พบว่า ระบบอาชีวศึกษาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่ดำเนินการระบบทวิภาคี (Dual Systems) คือเรียนรู้วิชาการในวิทยาลัยและการฝึกงานในสถานประกอบการเป็นตัวแบบ ความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาระดับสากล คือผู้เรียนสามารถเข้าสู่ สายอาชีพ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ในการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง ผู้สอนมีทักษะและพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยี การปรับหลักสูตรที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้และทักษะการทำงานจริง และหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การปรับหลักสูตรที่มีความทันสมัยสำหรับการศึกษาขั้นสูงในระดับปริญญาตรี งบประมาณจากภาครัฐและการหารายได้ ความร่วมมือและเครือข่ายกับสถานประกอบการ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ศึกษาต้นแบบความสำเร็จการจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาไทยในระดับสากล พบว่า การจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา/อาชีวศึกษาเกษตร พบปัญหาในหลายด้าน เช่น การบริหารระหว่าง สอศ. และวิทยาลัยที่อยู่ภายใต้สถาบัน คุณภาพผู้เรียน การจัดการงบประมาณและการพัฒนาทรัพยากรด้าน บุคคลากร เทคโนโลยีและเครือข่ายภาครัฐในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและผู้ประกอบการ ความแตกต่างของทำเลที่ตั้งของสถาบันฯ ทำให้ความพร้อมและคุณภาพแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวรับกับการเปลี่ยนแปลงของสถาบันการอาชีวศึกษาไทย การจัดการสถาบันการศึกษา ควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ประการ การสร้างศักยภาพในการปรับตัวและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงคือ (1) คุณภาพของผู้เรียน (2) วิสัยทัศน์ การกำหนดนโยบายพร้อมแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับสถานการณ์ การบริหารเครือข่าย และการกระจายอำนาจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรบุคคลของผู้บริหาร (3) ศักยภาพและความเชี่ยวชาญของผู้สอน (4) การจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับแตกต่างกัน ระดับ ปวช.ของวิทยาลัย ใช้การฝึกงานควบคู่กับการเรียนในสถานศึกษา ปวส.และปริญญาตรี จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี จึงจำเป็นต้องพัฒนาบทบาทของผู้สอน การจัดสรรอัตรากำลัง และงบประมาณ ให้สอดคล้องกับภาระงาน (5) การพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและทันสมัย ต้องปรับปรุงใหม่ตามที่รัฐบาลกำหนด ต้องพัฒนาผู้สอนทั้งความรู้ และบทบาทการเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแทนการสอน

นอกจากนี้ยังมีประเด็นด้านงบประมาณ การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและมาตรฐานอาชีพ ความร่วมมือในระดับพื้นที่ ภูมิภาคและชาติ บทบาทของสถาบันการอาชีวศึกษาในช่วงแรกมุ่งเน้นการประสานงานกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมเพื่อเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี ปัจจุบันผลิตบัณฑิตได้ 3 รุ่น ที่มีความรู้และทักษะในสถานประกอบการ ในขณะที่สถานศึกษามุ่งเน้นการเรียนการสอนในระดับปวช. และปวส. อย่างไรก็ตามการจัดการสถาบันฯ ต้องครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนในทุกๆระดับ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมระบบอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้สถาบันการอาชีวศึกษามีความพร้อมในการปรับตัว คือ ผู้บริหารสถาบันฯ มาจากบุคลากรภายใน ซึ่งมีผลดีคือผู้บริหารรู้จักและคุ้นเคยกับสถานศึกษา และควรมีแนวคิดการจัดการเปลี่ยนแปลง การจัดหาและพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพของผู้สอน การประเมินอัตรากำลังของผู้สอนเพื่อการจัดสรรกำลังที่สมดุลกับภาระกิจ งบประมาณสำหรับอุปกรณ์ เทคโนโลยีหรือโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่เอื้อต่อการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่อุตสาหกรรม การประกันคุณภาพ เกณฑ์ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของแต่ละสถาบันบนพื้นฐานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกด้าน การปรับหลักสูตรเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นแหล่งรายได้เพิ่มเติมแก่สถาบัน การจัดระบบและฐานข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่ายที่เป็นมาตรฐาน

Abstract

Project Code : TRP6140515

Project Title : The study of potentiality of vocational education institution management in the 21st century

Investigator : Assoc. Prof. Somkao Runglertkengkrai, Sunantha Hamthanont

E-mail Address : somkao.r@psu.ac.th, sununtha.h@psu.ac.th ; sunantha.h@gmail.com

Project Period : 1 year

Abstract :

The study of the potentiality of vocational education institution management in the 21st century aims to discover international vocational education institution management model, investigate vocational education institution's best practice for international level and analyse agility capabilities for Thailand. The chairman and executive boards from vocational education institutions and college of agriculture and technology were selected 20 from 23 institutions. The research design was employed using the qualitative approach and a semi-structured interview was conducted. Data from secondary sources and interview sessions were analysed using thematic analysis process.

Results

Objective 1: Explore international models for vocational education institution management.

The results revealed that the dual system from Germany is well accepted, students learn theory at a vocational institution and practice with selected industry. Key success factors for an international vocational education institution management are students with their particular expertise, an executive team who can convey the vision to practical under the volatile situation, specialist teacher (trainer), teaching and learning design, technology support, knowledge enhancement and practical curriculum, well-response to the labour market demand, upgrade higher degree curriculum through the vocational pathway, budget allocation with revenue stream abilities, cooperation and connection with businesses.

Objective 2: Study the successful performers among vocational education institution management for an international standard in Thailand

Some emerged issues from the interview sessions found that vocational education institution management in Thailand has been struggling to deal with critical issues such as some limited decentralization between the office of vocational education commission and local authorities, unqualified students in courses, resource availabilities in term of budget, human resource capacity, technology, and also networking development with local/national industry. Additionally, differences in locations of institutions resulted in readiness and quality for each of them.

Objective 3: Discover agility capabilities of vocational education institution in Thailand

Five main agility capabilities need to be taken into account for creating dynamic capabilities and be able to battle the volatile environment; (1) student qualification; (2) up to date vision from director team for defining policy guidance and determine practice guidelines to improve conformity with industry requirements, apprenticeship support network, and empowering workforce and manpower planning; capabilities; (3) expertise and industry-experienced trainers teacher or trainer; (4) various teaching and learning course design for different student qualification and employer requirements resulted in the necessary defining role of teacher, workforce planning, budget allocation to align with workload; (5) last but not least, flexible and contemporary curriculum offers, teacher quality improvement and coaching role as a guide. These are crucial pillars for vocational education instructions to increase capability in order to serve social demand.

Moreover, budget allocation, student quality improvement and professional standard assessment with excellent local, regional and national coordination are required. At the early stage, vocational education institution in Thailand tends to focus on developing a higher degree with the institution who show highly readiness in delivering bachelor course. Recently, three batches of qualified graduated students have been launce to industry. While vocational school mainly highlights on vocational program management, every vocational study levels and overall issues must be supervised by vocational institutions in order to excel and maximize their resources and level up their educational and training standard.

Additional suggestions should have taken into account. For example, the board and top management team with experience in vocational institution management draw a lot of advantage, transformation management needs to be another crucial step for performance improvement. An obvious solution for the carrier path also needs to be

highlighted. Equipment, technology, other infrastructures all the necessities for enhancing student's skill, quality assurance system, and a unique identity for each institution specialization are required. Lifelong learning course and revenue streaming options, and database and information system development for standard industry network should well prepare for further plan. As a result, vocational institutions are able to respond to the industry or market needs.